

Bonus eller provisjon til henviser?

I vår hverdag som allmennpraktikere hender det at vi har behov for å få en vurdering av, eller ser nødvendigheten av å henvise pasienter til kolleger med spesialistkompetanse. Siden vi bor i et langstrakt land, er tilgangen på spesialister av ymse slag sterkt varierende, og dermed også valgmulighetene, avhengig av hvor i Norge vi bor. I Tidende nr. 3, 2013 hadde advokatene Elisabeth Scarpello og Dag Kielland Nilsen et innlegg med tittelen «Tilbud om provisjon for henvisning til spesialist». I innledningen het det: «Sekretariatets advokater har blitt kjent med at det noen steder i landet er i ferd med å vokse frem en praksis der spesialister tilbyr tannleger godtgjørelse, for eksempel beregnet som en andel av pasienthonoraret, dersom de henviser sine pasienter til vedkommende spesialist eller til spesialister som arbeider i en bestemt tannlegepraksis. Både det å motta og tilby en slik godtgjørelse vil kunne være i strid med helsepersonelloven.»

Advokatene relaterte problemstillingen til helsepersonelloven. Her vil vi se på hvordan den samme problemstillingen kan komme i konflikt med NTFs etiske regler som tannleger MNTF er bundet av gjennom sitt medlemskap. Hensynet til pasienten og pasientens helse er et gjennomgående tema i våre etiske regler: § 1 Pasientens helse: «En

tannleges oppgave er innenfor sitt fagområde å ivareta sine pasienters helse. *Hensynet til pasienten må være overordnet andre hensyn.*» og § 8 Pasientbehandling: «En pasient har krav på tannlegens råd og veiledning. *Tannlegen skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra tannlegens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig.* (...) Behandlingen bør baseres på gjensidig tillit og skal bygge på informert samtykke. (...)»

Disse paragrafene er utvetydige på at det er *pasientens* beste som skal være utslagsgivende. Dersom det finnes en «bonusavtale» mellom henvisende tannlege og spesialist- eller spesialpraksis, kan det være vanskelig å nullstille seg i forhold til egen mulig ekstra gevinst og forholdet til §§ 1 og 8 blir problematisk.

Våre etiske regler § 13 omhandler samarbeid med spesialist: «Når en pasient er henvist til spesialist eller annen spesielt kompetent tannlege for en bestemt behandling eller vurdering, skal henvisende tannlege så snart som mulig orienteres om diagnose og utført behandling. Ytterligere behandling skal ikke utføres uten at henvisende tannlege orienteres. *Henvisning og tilbakevisning av pasienter mellom kolleger må bygge på faglige kriterier og pasientens*

behov for et kontinuerlig helsetilbud.» Slik vi også forstår problemstillingen, vil en «bonus» eller provisjon til henviser kunne påvirke henvisningspraksis slik at det oppstår konflikt i forhold til siste ledd i §13, faglige kriterier og pasientens behov. Spørsmålet er imidlertid om denne bestemmelsen bør omformuleres for å klargjøre om henvisningsprovisjoner og lignende vil være i strid med § 13.

«Bonusutbetalinger» vil også kunne påvirke kostnadsnivået, som til syvende og sist belastes pasienten og/eller tredjeparts budsjetter, enten det er Helfo, NAV-sosial, offentlig tannhelsetjeneste eller ulike forsikringsordninger. I ytterste konsekvens kan en økonomisk binding til en bestemt spesialistpraksis på grunn av provisjon eller bonus til og med tenkes å være uheldig i forhold til § 6 Fritt tannlegevalg «En pasient må fritt kunne velge tannlege. (...)» Det kan tenkes at pasienten har sine grunner for ikke å ønske henvisning til den spesialistpraksisen som primærtannlegen har «bundet» seg til. I dette vårt rare land vil nok de fleste pasienter mene at «tannlegen ser hva som trengs og gjør det beste for sine pasienter», og velger heller å tie med sin mulige skepsis.

Olav Kvitnes
og
Kirsten Halonen,
NTFs råd for tannlegeetikk

Kl. 0000 på utgivelsesdato
www.tannlegetidende.no